

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Generalni sekretariat Vlade
Republike Slovenije
gp.gs@gov.si

Številka: 007-150/2010/ (1324-07)
Datum: 19. 4. 2013

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah, EVA 2009-1711-0009 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12 in 21/13) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... sprejela naslednji sklep:

»Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (EVA 2009-1711-0009) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.«

Številka:
V Ljubljani, dne

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

Priloga:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Prejmejo:

- ministrstva in vladne službe

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Bojan Trnovšek, generalni direktor Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- Dr. Gregor Virant, minister za notranje zadeve in javno upravo,
- Mag. Renata Zatler, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve in javno upravo,

- Boštjan Šefic, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve in javno upravo,
- Mag. Bojan Trnovšek, generalni direktor Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve in javno upravo

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:

DA

4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

/

4.b Predlog in obrazložitev razlogov, zaradi katerih se predlaga skrajšanje poslovnih rokov:

/

5. Kratek povzetek gradiva

Predmet zakonskega urejanja je osredotočen predvsem na:

- ureditev mehanizmov, ki bodo zagotavljali bolj transparentno financiranje političnih strank (sprememba višine prispevkov za razkritje podatkov o donatorju, določitev pravil razkritja podatkov o posojilih danih strankam, ...),
- prepoved financiranja s strani pravnih oseb zasebnega prava, ki so v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, pridobile več kot 25% vseh sredstev za svoje delovanje iz državnega proračuna, proračuna lokalne skupnosti oziroma iz drugih javnih sredstev, pravnih oseb, ki pridobivajo sredstva od gospodarskih družb, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25% delež v kapitalu ali od gospodarskih družb, v katerih imajo te družbe večinski delež ter pravnih oseb zasebnega prava, katerih namen ustanovitve ni pridobivanje dobička;
- opredelitev nekaterih pravil sestave in oddaje letnega poročila strank, prikaz podatkov o finančnem poslovanju notranjih enot stranke ter javno objavo letnega poročila,
- opredelitev pristojnosti računskega sodišča za revizijo poslovanja stranke,
- zagotovitev večjega varstva osebnih podatkov (podatka o EMŠO zastopnika stranke),
- ustrezno razmejitev prekrškov glede na težo kršitve ter zagotovitev izrekanja globe v razponu.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja:	NE
	- na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,	
	- na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna	
	- na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

TABELA BO IZPOLNJENA NAKNADNO

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

DA

Datum objave:

Gradivo je bilo objavljeno tudi na e-demokraciji dne ....

V razpravo so bili vključeni:

-

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

Upoštevani so bili:

- v celoti
- v pretežni meri
- delno
- niso bili upoštevani, poročilo je bilo дано .....

Bistvena odprta vprašanja:

/

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvo za pravosodje ,
- Ministrstvo za infrastrukturo in prostor,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za kmetijstvo in okolje,
- Ministrstvo za obrambo,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvu za kulturo
- Komisija za preprečevanje korupcije,
- Računsko sodišče RS
- ...

Datum pošiljanja:

Gradivo je usklajeno:

v celoti / v pretežni meri / delno

10. Gradivo je lektorirano

DA

11. Zahteva predlagatelja za

a)	obravnavo neusklajenega gradiva	NE
b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

DA

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ... /

Dr. Gregor Virant
minister

Priloge:

- Predlog sklepa vlade
- Predlog zakona

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12 in 21/13) je Vlada Republike Slovenije na ..... seji dne ..... sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah (EVA 2009-1711-0009) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

PREJMEJO:

- ministristva in vladne službe

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POLITIČNIH STRANKAH

I UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Ustavno pravico do združevanja in političnega delovanja državljanek in državljanov v političnih strankah v Sloveniji ureja Zakon o političnih strankah (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo – ZPoIS – UPB1 in 103/07). Zakon politične stranke opredeljuje kot članske organizacije, v katerih državljanke in državljanji uresničujejo v programih zastavljene politične cilje in z oblikovanjem politične volje volivk in volivcev ter sodelovanjem na volitvah sodelujejo pri upravljanju države, kar je temelj demokratične ureditve države. Zakon je bil že večkrat spremenjen in dopolnjen, in sicer v letu 2000 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 70/00), v letu 2002 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 51/02), leta 2005 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 69/05) in leta 2007 (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o političnih strankah – Uradni list RS, št. 103/07). Posamezne določbe je razveljavilo tudi Ustavno sodišče, in sicer je bila z odločbo št. U-I-301/96 (Uradni list RS, št. 13/98 z dne 20. februarja 1998) razveljavljena določba četrtega odstavka 3. člena zakona, z odločbo št. U-I-223/00-22 (Uradni list RS, št. 94/02 z dne 8. novembra 2002) pa je bil razveljavljen del prvega in drugega odstavka 23. člena Zakona o političnih strankah.

Zakon s spremembami, zlasti s spremembami iz leta 2000, vzpostavlja ustrezno pravno podlago, ki omogoča ustanavljanje, upravljanje in delovanje političnih strank ter s tem neovirano uresničevanje pravice do političnega združevanja. S spremembo iz leta 2002 je pod enakimi pogoji omogočeno članstvo v stranki tudi državljanom ali državljanom drugih držav članic Evropske unije, ki jim je v Republiki Sloveniji z zakonom priznana volilna pravica, s čimer jim je zagotovljeno tudi uveljavljanje pasivne volilne pravice na volitvah v lokalne skupnosti oziroma na volitvah v Evropski parlament.

Trenutno v Republiki Sloveniji deluje 77 političnih strank. V zadnjih letih se vsako leto v povprečju ustanovita in registrirata dve novi stranki, izjemi sta bili leto 2006, ko se je ustanovilo in registriralo 18 novih političnih strank, in leto 2010, ko se je ustanovilo in registriralo 14 novih političnih strank.

Tabela 1: podatki iz registra strank

Število vpisov strank v register	100
Število izbranih strank po uradni dolžnosti	13
Število izbranih strank na zahtevo stranke	3
Število izbranih strank zaradi spojitve	4
Število izbranih strank zaradi pripojitve	1
Število izbranih zaradi razdružitve	2

S spremembami zakona iz let 2000, 2002 in 2007 so bila tudi vzpostavljena zdaj veljavna pravila financiranja strank, ki v glavnem določajo tak sistem financiranja strank, ki upošteva Priporočila Rec (2003)⁴ Odbora ministrov Sveta Evrope, z vgrajenimi mehanizmi, ki naj bi hkrati z zagotavljanjem materialnih pogojev za delo strank določali tudi standarde za preprečevanje pojavov korupcije. Ti mehanizmi morajo zagotavljati možnosti, da država, lokalna skupnost, pravni subjekti in posamezniki lahko financirajo stranke, pri čemer morajo biti za pridobitev javnih sredstev določena objektivna in pravična merila, višina pridobljenih sredstev pa omejena na razumno raven. Pravila financiranja morajo biti taka, da je zagotovljena preglednost, da ne prihaja do konflikta interesov, da se preprečijo tajne donacije in da se s financiranjem ne posega v samostojnost strank. Podatki o večjih donacijah morajo biti dostopni javnosti, njihova višina pa omejena. Finančno poslovanje strank mora biti pregledno, podatki pa javnosti dostopni. Prav tako mora biti nad izvajanjem zakona in zlasti nad financiranjem vzpostavljen učinkovit nadzor in določene ustrezne posledice, če stranke kršijo zakon.

Zdaj veljavni Zakon o političnih strankah omogoča financiranje strank s sredstvi posameznikov in pravnih oseb pa tudi iz javnih sredstev, tako sredstev državnega proračuna kot tudi iz proračunov lokalnih skupnosti. Pri financiranju strank iz javnih sredstev upravičenost stranke do pridobivanja sredstev ni vezana na dejstvo, da ima stranka izvoljene predstavnike v državnem zboru ali svetu lokalne skupnosti, temveč na določen uspeh na zadnjih volitvah. Zgornja meja sredstev, ki jih lahko pridobijo stranke iz proračuna in od zasebnih donatorjev, je omejena. Prav tako strank ne morejo financirati pravne osebe, pri katerih bi zaradi njihovega namena delovanja ali lastniške strukture lahko prihajalo do konflikta interesov ali do vplivanja na odločitve. Zakon določa obveznost razkritja donatorja, če letni znesek donacij presega določeno mejo, ter prepoveduje vsakršno financiranje strank iz tujine, razen članarin in prispevkov članov stranke. Zakon zahteva javno objavo določenih podatkov iz letnih poročil strank, prav tako določa določeno nadzorno funkcijo Računskega sodišča Republike Slovenije in državnega zbora nad letnimi poročili strank. Nadzor nad izvajanjem določb zakona, ki predstavljajo prekrške, pa je razdeljen med Inšpektoratom Republike Slovenije za notranje zadeve in Ministrstvom za finance.

Kljub takim zakonskim ureditvam pa predlagatelj ugotavlja, da nadzor nad spoštovanjem določb zakona ni v celoti vzpostavljen in tudi ni učinkovit. V določeni meri nadzor nad določbami, ki določajo financiranje strank, po sedanji ureditvi opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije. Vendar pa pregled letnega poročila stranke pred njegovo predložitvijo državnemu zboru ni revizija računovodskih izkazov ali poslovanja stranke, temveč le pregled pravilnosti in zakonitosti sestave letnega poročila. Nadzor nad izvajanjem določb zakona, katerih kršitev predstavlja prekrške, je sicer od leta 2005 organiziran v okviru Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve, ki pa še ni obravnaval nobene prijave kršitve zakona. Nadzor nad izvrševanjem določb o financiranju strank je z zakonom poverjen Ministrstvu za finance, vendar organizacijsko ni opredeljen in se praktično ne izvaja. Prav tako ugotavljamo, da je določene določbe, ki predstavljajo omejevanje financiranja strank, mogoče obiti na način, da stranka ne stori prekrška.

V letih od 2000 do 2007 je v Sloveniji potekalo ocenjevanje transparentnosti financiranja političnih strank, ki ga je izvajala Skupina držav proti korupciji – GRECO pri Svetu Evrope, katerega članica je od leta 1999 tudi Slovenija. Tudi ocenjevalci GRECA v poročilu tretjega ocenjevalnega kroga, ki je bilo sprejeto na 35. plenarnem zasedanju od 3. do 7. decembra 2007, ugotavljajo, da je Slovenija z vrsto sprememb zakona storila korake, da bi izboljšala preglednost in nadzor političnega financiranja (financiranje strank in volilnih kampanj). Kljub temu pa v zakonodaji obstajajo pomanjkljivosti. Po njihovih ugotovitvah gre za naslednje pomanjkljivosti:

- z zakonom ni zagotovljena zadostna preglednost virov financiranja in vrst stroškov strank (podatki so agregatni);
- zakon posebej ne ureja vprašanja dopustnosti posojil;

- zakon ne zahteva razkritja finančnega poslovanja notranjih organizacijskih enot strank (mladinske organizacije);
- zakon ne omejuje možnosti ali ne zahteva preglednosti financiranja strank s strani s strankami povezanih pravnih oseb (društva, ustanove);
- z zakonom ni zagotovljen dostop javnosti do celotnih letnih poročil strank.

V teh ugotovitvah je še posebej izpostavljena ocena, da je določitev zgornje dopustne meje za financiranje lahko problematična, saj stranke navaja k prikrivanju pravih podatkov (zlasti pri volilni kampanji). Prav tako ni vzpostavljen mehanizem, na podlagi katerega bi bilo mogoče ugotavljati, ali je donacija kasneje povezana s kakšno prednostjo, ki jo stranka, ki je na oblasti, nameni donatorju, zlasti to velja pri javnem naročanju. Največje pomanjkljivosti pa so bile ugotovljene pri vzpostavljenem nadzoru, saj ta po mnenju GRECA ne zagotavlja preprečevanja zlorab. Računsko sodišče ima premajhna pooblastila, prav tako bi bilo smiselno vzpostaviti nadzor neodvisnega organa. Nekatere kazni so določene prenizko oziroma določena dejanja, ki bi jih bilo treba sankcionirati, niso predvidena kot prekrški (na primer vložitev lažnega, napačnega ali nepopolnega letnega poročila).

Za zagotovitev večje transparentnosti financiranja in za zagotovitev učinkovitejšega nadzorstva je zato GRECO Slovenji dal vrsto priporočil, ki tudi narekujejo spremembo Zakona o političnih strankah. Prav tako pa tudi misija OVSE/ODIHR v svojem končnem poročilu za ocenjevanje predčasnih volitev v državni zbor v letu 2011 z dne 7. februarja 2012 priporoča, da se v finančna poročila političnih strank vključi podrobna razčlenitev vseh prispevkov, da bi se tako povečala preglednost financiranja v politiki; da so celotna podrobna poročila javno dostopna ter da en organ dobi pristojnost in vire za dejavno preiskovanje finančnih poslov političnih strank in organizatorjev kampanj.

Poleg ureditve večje transparentnosti financiranja in zagotovitve učinkovitejšega nadzorstva pa je sprememba zakona potrebna tudi zaradi uskladitve z Zakonom o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo) in Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju (Uradni list RS, št. 42/10).

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Najpomembnejši cilj tega zakona je ureditev mehanizmov, ki bodo učinkoviteje zagotavljali, da bo financiranje strank bolj transparentno, da bodo podatki letnega poročila stranke javno dostopni, da bo zagotovljen učinkovit nadzor nad spoštovanjem določb zakona, da bodo za kršitve uporabljeni ustrezni ukrepi in sankcije ter da bodo vzpostavljeni tudi drugi mehanizmi, ki bodo preprečevali pojave korupcije in vplivanja na samostojnost strank. Zakon pa mora tudi preprečiti, da bi stranke pridobivale sredstva iz virov, ki niso dovoljeni.

Z zakonom bo zagotovljeno večje varstvo osebnih podatkov (podatka o EMŠO zastopnika stranke).

Z zakonom bodo ustrezno razmejeni prekrški glede na težo kršitve, prekrškovnim organom pa bo zagotovljena možnost izrekanja globe v razponu, določenem z zakonom.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Za dosego navedenih ciljev predlog zakona razširja prepoved financiranja strank na vse nepridobitne pravne osebe ter pravne osebe zasebnega prava, ki so v letu, za katero se dela poročilo stranke, pridobile več kot 25% vseh sredstev za svoje delovanje iz državnega proračuna, proračuna lokalne skupnosti oziroma iz drugih javnih sredstev in pravne osebe, ki pridobivajo sredstva od gospodarskih družb, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25% delež v kapitalu ali od gospodarskih družb, v katerih imajo te družbe večinski delež. Na ta način se bo preprečevalo financiranje strank tudi s strani podjetij, ki so v neposredni ali posredni večinski državni lasti oziroma izogibanje razkritju podatkov o dejanskih donatorjih stranki.

Predlog zakona opredeljuje, kdaj se delo, ki ga za stranko opravi fizična oseba, ne šteje kot donacija stranki, spreminja višino prispevkov za razkritje podatkov o donatorju ter določa pravila razkritja podatkov o posojilih, danih strankam.

Nadalje predlog zakona jasneje opredeljuje nekatera pravila sestave in oddaje letnega poročila stranke ter določa dolžnost stranke, da posebej prikazuje podatke o finančnem poslovanju notranjih enot stranke. Posebej opredeljuje, da je letno poročilo namenjeno javni objavi. Računskemu sodišču predlog zakona daje pristojnost za revizijo poslovanja stranke po posebnem načrtu, ki zagotavlja, da bo revizija v obdobju štirih let opravljena pri vseh strankah, ki bi bile v preteklem letu upravičene do večjih javnih sredstev. V primeru dvoma o resničnosti podatkov letnega poročila in na predlog komisije za preprečevanje korupcije pa bo računsko sodišče opravilo revizijo poslovanja stranke tudi zunaj posebnega plana oziroma načrta. Stranki, ki je upravičena do financiranja iz javnih sredstev in bo kršila določbe zakona, se bo lahko, poleg odgovornosti za prekršek, tudi za določen čas zmanjšala ali ukinila pravica do javnega financiranja.

Za najhujše prekrške predlog zakona predpisuje ustrezno visoko zgornjo mejo globe, manj hude prekrške pa opredeljuje posebej in pri tem dodaja prekrške za nekatere do zdaj neopredeljene kršitve zakona. Prekrškovnim organom omogoča izrekanje glob v razponu, za odločanje o prekrških, ki predstavljajo kršitev določb o financiranju strank, pa določa pristojnost sodišča.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagatelj ocenjuje, da bodo skupne finančne posledice zakona za leto 2013 za državni proračun in druga javnofinančna sredstva znašale 253.500 evrov.

Predlog zakona predvideva razširitev pooblastil Računskega sodišča Republike Slovenije. Računsko sodišče bo moralo opraviti obvezne revizije poslovanja strank, ki prejemajo sredstva iz državnega proračuna ali proračunov lokalnih skupnosti in so v preteklem letu prejele ali bile upravičene do prejema več kot 10.000 evrov teh sredstev (Po podatkih AJPEŠA iz letnih poročil strank je v letu 2008 več kot 10.000 evrov javnih sredstev pridobilo 14 strank, letno poročilo pa je oddalo 54 od skupno 60 strank). Pri tem bo moralo vzpostaviti posebno evidenco o financiranju strank s strani lokalnih skupnosti na podlagi podatkov lokalnih skupnosti, ker ni predvidene institucije, ki bi razpolagala s temi podatki. Računsko sodišče bo moralo letno izvesti revizije pri najmanj tretjini zavezanih strank tako, da bo v razdobju štirih let opravilo revizijo pri vseh zavezanih strankah. Poleg tega bo opravilo revizijo poslovanja stranke tudi v primeru, če bo ob pregledu letnega poročila podvomilo v resničnost podatkov v poročilu ali na predlog komisije za preprečevanje korupcije. Za ugotovljene prekrške pri izvajanju nadzora pa bo moralo pristojnemu sodišču predlagati uvedbo postopka zaradi prekrška. Glede na dejstvo, da predlog zakona računskemu sodišču nalaga nove pristojnosti (izvedbo obvezne revizije) ter s tem širi pristojnost tudi na poizvedovanje pri drugih osebah, kar bo zahtevalo nenehno

spremljanje delovanja strank na način, da bodo za izvedbo revizij v naprej prepoznana morebitna tveganja pri poslovanju stranke (tudi tista, ki so vezana na okolje, v katerem politična stranka deluje), predlagatelj ocenjuje, da bo računsko sodišče za izvajanje novih nalog potrebovalo najmanj 3 dodatne revizorje, kar pomeni, da bo treba za računsko sodišče zagotoviti dodatna denarna sredstva, ki so predstavljena v spodnji tabeli:

Tabela 2: Potrebna dodatna proračunska sredstva na letni ravni za Računsko sodišče RS

Vrsta odhodka	Obrazložitev	Znesek v evrih
Plače in drugi prejemki	3 revizorji (visoka usposobljenost z najmanj 10 let delovnih izkušenj (PVDR); dodatki	179.400,00
Materialni stroški	Najem prostorov in stroški obratovanja in upravljanja, stroški izobraževanja, drobni inventar in drugi materialni stroški	36.100,00
Investicijski stroški	Nakup opreme (mize, stoli, omare, uničevalec dokumentov, varnostna protivlomna omara, telekomunikacijska oprema)	6.000,00
Računalniška oprema	Oprema za zaposlene, programska oprema, druga strojna in programska oprema, ureditev inštalacij, vzdrževanje računalniške opreme	32.000,00
SKUPAJ		253.500,00

Podatki so pridobljeni s strani Računskega sodišča RS z dopisom, št. 030-3/2011/1 z dne 10. 3. 2011.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Glede vprašanja, kako je v državah članicah Evropske unije urejeno financiranje političnih strank, predlagatelj ugotavlja, da države podobno, vendar z določenimi specifičnostmi urejajo financiranje strank ter nadzorstvo nad zakonitostjo financiranja. Vsem ureditvam je skupno, da se stranke financirajo tako iz zasebnih virov kakor tudi iz javnih sredstev, da se strankam glede financiranja postavljajo določene omejitve, da se zahteva transparentnost finančnega poslovanja ter da je financiranje strank podvrženo rednemu nadzoru.

Avstrija

V Avstriji financiranje političnih strank iz državnega proračuna ureja Zvezni zakon o nalogah, financiranju in volilni kampanji političnih strank. Stranke, ki imajo svoje poslance v Državnem svetu, in stranke, ki so na volitvah prejele več kot 1 odstotek veljavnih glasov volivcev, so upravičene do sredstev iz državnega proračuna. Stranke z najmanj petimi poslanci v Državnem svetu so upravičene do fiksnega osnovnega zneska, preostanek v proračunu določenih sredstev pa se razdeli glede na uspeh stranke na volitvah. Stranke, ki nimajo izvoljenih poslancev, so v volilnem letu upravičene do sredstev glede na uspeh na volitvah. Stranke so upravičene tudi do povrnitve stroškov volilne kampanje. Sredstva za financiranje strank se določijo v letnem proračunu in se strankam izplačujejo

polletno vnaprej. Stranke morajo voditi evidenco o uporabi teh sredstev ter dokumentacijo in sestaviti letno poročilo o vseh prihodkih in odhodkih stranke in njenih delov. Evidenco porabe proračunskih sredstev vsako leto pregledata dva revizorja, ki ju določi zvezni minister za finance. Tudi letno poročilo morata pregledati in podpisati dva neodvisna revizorja. Zakon določa, katere prihodke in odhodke mora stranka v letnem poročilu izkazovati ločeno. Prihodke morajo stranke izkazovati po virih. Donacije, ki presegajo določen znesek (7.260 EUR), morajo biti navedene v prilogi, in sicer skupni zneski po posameznih vrstah donatorjev (fizične osebe, podjetja, društva, poklicna in strokovna združenja, fundacije, javna sredstva) in tudi posamezni zneski z navedbo donatorja (ime, naslov). Letno poročilo z listo donatorjev mora stranka najkasneje do 30. decembra naslednjega leta predložiti revizijskemu organu in objaviti v uradnem glasilu. Revizorja ugotavljata, ali so letna poročila sestavljena skladno s pravnimi in računovodskimi pravili, in poročata o eventualnih nepravilnostih in netočnostih. Če stranka letnega poročila ne posreduje pravočasno ali je letno poročilo pomanjkljivo, zvezni kancler zadrži polletno izplačilo, dokler stranka ne odpravi pomanjkljivosti. (GRECO v poročilu z dne 9. 12. 2011 Avstriji med drugim priporoča, da zagotovi javno objavo identifikacijskih podatkov o donatorju, ki prispeva prispevek stranki, ki presega določen prag, ter izboljša javno dostopnost do letnih poročil).

Francija

V Franciji financiranje strank ureja Zakon o finančni preglednosti v političnem življenju (s spremembami). Stranke so upravičene do proračunskih sredstev delno glede na svojo uspešnost na volitvah v državni zbor, delno pa glede na zastopanost v parlamentu. Do določenega pavšala so upravičene tudi stranke, ki so se ustanovile po volitvah, če so v obdobju enega leta dobile tudi prispevke od najmanj 10.000 ljudi (vključno s prispevki 500 izvoljenih predstavnikov) v znesku najmanj 150.000 EUR. Stranke morajo prejeta sredstva voditi na bančnem računu. Prejemajo lahko tudi donacije zasebnikov, pri čemer letni prispevek posameznika ne sme preseči določenega zneska (7.500 EUR). Za donacije nad 3.000 EUR je treba evidentirati podatke o donatorju. Financiranje strank iz tujine je prepovedano, prav tako niso dovoljene donacije pravnih oseb (gospodarskih družb, sindikatov, itd.). Stranke, ki prejemajo javna sredstva ali donacije, morajo zagotavljati računovodske evidence. Iz njih mora biti razvidno, v katerih drugih pravnih subjektih ima stranka polovico kapitala, člane upravnega organa ali prevladujoč vpliv na odločanje ali vodenje podjetja (letna poročila teh subjektov). Stranka sestavi letno poročilo (tudi za svoje teritorialne enote), ki ga pregledata dva revizorja, in ga deponira pri nadzornem organu. Povzetek se objavi v uradnem glasilu. Če stranka tega ne stori pravočasno, če računovodskih izkazov ne pregledata revizorja ali če so podane druge nepravilnosti, ima to za posledico izgubo pravice do proračunskega financiranja za naslednje leto. V taki stranki lahko opravi revizijo tudi računsko sodišče. Nadzorstvo nad financiranjem strank je poverjeno posebnemu nadzornemu organu – Nacionalni komisiji, pristojni za kampanje in financiranje političnih strank (CNCCFP), ki preverja zakonitost finančnega poslovanja strank, skrbi za pravočasnost oddaje letnega poročila in objavlja povzetke poročil v uradnem glasilu. Komisija nima kaznovalne funkcije.

Nemčija

V Nemčiji financiranje strank ureja Zakon o političnih strankah iz leta 1967 (spremenjen leta 1994).

Delovanje strank je financirano iz javnih sredstev; zakon določa način določitve letne višine sredstev. Stranka sredstva pridobi glede na uspeh na evropskih, parlamentarnih in deželnih volitvah (za vsak veljaven glas), če doseže določen prag uspeha na volitvah. Stranka je upravičena tudi do določenega zneska, sorazmernega s sredstvi, ki jih je pridobila iz drugih virov (članarine in zakonite donacije). Javno financiranje stranke ne sme preseči višine sredstev, ki jih je stranka pridobila iz drugih virov, in ne v zakonu določene maksimalne višine. Višina sredstev se ugotavlja za vsako leto posebej. Relativni prag za stranko se izračuna na podlagi podatkov njenega letnega poročila za preteklo leto. Stranka mora voditi računovodske listine in izdelati letno poročilo. Letno poročilo mora zajemati tudi

javno izjavo o virih sredstev in njihovi uporabi. Stranka sama vzpostavi način financiranja svojih notranjih in teritorialnih enot. Letno poročilo pregleda pooblaščen revizor. Letno poročilo z mnenjem revizorja je treba oddati do 30. septembra naslednjega leta predsedniku zveznega parlamenta. Ta lahko rok podaljša še za tri mesece. Če stranka poročila ne odda v roku ali poročilo ni sestavljeno skladno s pravili, se financiranje iz proračuna zadrži, če pa pomanjkljivosti niso odpravljene do 31. decembra, stranka zgubi pravico do javnega financiranja za tisto leto. Če stranka sprejme nedovoljene donacije ali nezakonito v poročilu ne objavi donacije, se ji zasežejo javna sredstva, namenjena za njeno financiranje, v dvojnem znesku nezakonite oziroma nerazkrite donacije. Nezakonita donacija mora biti predana predsedstvu zveznega parlamenta, to pa jih nameni za dobrodne verske ali znanstvene namene. Za javna sredstva, dodeljena podmladkom strank, ne veljajo omejitve glede dopustne meje donacij. Stranka ne sme sprejeti donacij političnih fundacij (ustanov in parlamentarnih skupin), neprofitnih, karitativnih in cerkvenih pravnih oseb ter donacij iz tujine, razen donacij iz sosednjih držav strankam narodnih manjšin, če gre za nemški vir (podjetje v lasti Nemcev) ali donacije majhnih zneskov. Prav tako niso dopustne tajne donacije, donacije, kjer gre očitno za transfer sredstev tretje osebe, ali donacije, katerih namen je doseganje določene ugodnosti za donatorja. Donacije, ki presegajo znesek 10.000 EUR, je treba prijaviti in razkriti donatorja, donacije nad 50.000 EUR pa morajo biti takoj javno objavljene. Stranke morajo voditi računovodske knjige. Poslovanje stranke je lahko predmet nadzora (revizije). Revizor ima široka nadzorna pooblastila za nadzor tako poslovanja stranke kot njenih teritorialnih delov. O opravljenem nadzoru se izda certifikat z navedbo ugotovitev. Poročilo je sestavni del poročila o finančnem stanju stranke in se objavi skupaj z njim. (GRECO v svojem poročilu z dne 4. 12. 2009 Nemčiji priporoča znižanje praga za razkritje podatkov o donatorjih ter poenotenje pravil o transparentnosti in vodenju računov med volilno kampanjo za skupine volivcev in za stranke).

Litva

V Litvi financiranje strank ureja Zakon o financiranju in finančnem nadzoru političnih strank in političnih kampanj iz leta 2004 (s spremembami).

Stranke se lahko financirajo z nepovratnimi sredstvi iz proračuna ter delnim povračilom stroškov volilne kampanje. Stranke, ki so na zadnjih parlamentarnih volitvah prejele več kot 3% glasov, so upravičene do državnih subvencij. Nadalje so v sklopu volilne kampanje tako stranke kot njihovi kandidati in liste kandidatov upravičeni do delnega povračila stroškov volilne kampanje do višine 25% stroškov kampanje, če so prejele več kot 3% glasov in nimajo neporavnanih obveznosti (posojila, neplačane storitve, ipd.). Donacije predstavljajo največji del strankinih prihodkov. Redne dejavnosti strank so financirane iz naslednjih zasebnih virov: članarine, donacij fizičnih in pravnih oseb, nepovratnih sredstev, ki jih plačujejo druge stranke, zastopane v mednarodnih organizacijah, katerih članica je Litva, bančnih posojil bank, registriranih v Litvi in dobičkom iz ostalih dejavnosti stranke (izdajateljstvo, distribucija tiskovin in strankarskih simbolov, management, uporaba in oddaja lastninskih pravic, organizacija političnih in kulturnih prireditev, ipd.). Stranke so upravičene tudi do bančnih depozitov. Na enak način se financirajo tudi volilne kampanje. Fizična oseba sme v enem letu stranki donirati znesek, ki ne presega 300 povprečnih plač-39 000 LTL ali 11.300 EUR. Če je v istem letu tudi volilna kampanja, donacija posamičnemu kandidatu ne sme presegati 300 povprečnih plač. Če znesek fizične osebe presega 10 % dohodkov stranke pridobljenih v preteklem letu, se mora taka donacija predložiti v mnenje Davčnemu Inšpektoratu.

Anonimne donacije so prepovedane. Če jih stranka prejme, jih mora nameniti v dobrodne namene ali uporabiti za humanitarne namene po svoji izbiri v roku 5 delovnih dni po prejemu. Enako velja za ostale "nedovoljene" donacije (donatorji, ki ne smejo upravljati s sredstvi, donacije, ki presegajo prag, ipd.). Le tiste pravne osebe, v katerih organ državne ali občinske uprave nima kapitala ter jih nadzorujejo fizične osebe, ki imajo dovoljenje za darovanje pravnim osebam, registriranim v Litvi ali zasebnim pravnim osebam iz Nata in držav članic EU, lahko darujejo političnim strankam in njihovim kandidatom. Donacije iz tujine so dovoljene na naslednji način: če ima donator stalno prebivališče v

Litvi in državljanstvo članice EU, lahko donira v volilni kampanji za volitve v Evropski parlament in občinski svet; državljani držav izven EU, s stalnim prebivališčem v Litvi, ali ljudje brez državljanstva, pa lahko prispevajo k financiranju kampanje za volitve v občinski svet. Prepovedane so donacije političnim strankam in udeležencem kampanj prek tretjih oseb.

Politične stranke morajo imeti odprte račune po Zakonu o računovodstvu iz leta 2001 (sprememba leta 2008), ki določa, da mora računovodski izkaz zajemati vse transakcije in računovodske dogodke, povezane s spremembami sredstev, kapitala, znesek obveznosti ali strukturo sredstev in da morajo biti vse te transakcije in dogodki podprti z računovodskimi listinami. Politične stranke morajo vsako leto do 1. marca predložiti letno finančno poročilo (odobreno s strani najvišjega organa stranke) v pregled Centralni volilni komisiji, s priloženo kopijo računovodskega dnevnika, Državnemu davčnemu inšpektoratu pa prijaviti prihodke in odhodke. Priložen mora biti seznam donacij (denarnih in nedenarnih) z navedbo donatorjev, kot tudi posojila in druga prejeta sredstva. Razviden mora biti tudi, na kakšen način so bila porabljena nepovratna sredstva iz državnega proračuna.

Politične stranke morajo izvesti neodvisno revizijo računovodskih izkazov, če v koledarskem letu dohodki presegajo 3000 minimalnih plač (113.000 EUR). Revizijsko poročilo morajo predložiti Centralni volilni komisiji in Davčnemu inšpektoratu v roku 3 mesecev po koncu poslovnega leta. Centralna volilna komisija na svojih spletnih straneh objavi soglasje revizorja, da bo opravil revizijo volilne kampanje, ter njegove osebne podatke.

Španija

V Španiji financiranje političnih strank ureja Zakon o financiranju političnih strank iz leta 2007.

Stranke se lahko financirajo iz javnih sredstev in iz zasebnih virov. Stranke lahko pridobijo javne subvencije za stroške volilne kampanje, letne državne subvencije za operativno dejavnost in stroške, povezane z varovanjem (npr. za zaščito pred terorističnimi napadi), letne subvencije avtonomnih pokrajin in občin, subvencije za oglaševanje, prispevke za poslanske skupine na državni in lokalni ravni ter na ravni avtonomnih pokrajin. Država lahko nameni izredna sredstva za izvedbo referendumov. Stranke, sodelujoče na volitvah v občinski svet, se lahko financirajo neposredno iz občinskega proračuna. Drugi viri financiranja političnih strank pa so članarine, prihodki iz premoženja in dejavnosti stranke (promocije, zbiranje sredstev, publikacije, ipd.), denarne donacije in donacije v naravi od fizičnih in pravnih oseb, posojila in krediti ter zapuščine.

Strankam je prepovedano prejemati donacije iz anonimnih virov, donacije fizičnih in pravnih oseb, ki presegajo 100.000 EUR na leto (prispevki v naravi v obliki nepremičnin so izvzeti); donacije za volilne kampanje pa ne smejo presegati 6.000 EUR na osebo; donacije oseb javnega sektorja; donacije zasebnih podjetij, ki zagotavljajo sredstva osebam javnega prava ali podjetjem, ki so v večinski lasti države; sredstva iz udeležbe tretjih oseb pri plačilu blaga, storitev ali drugih stroškov politične stranke; ter donacije tujih vlad, tujih oseb javnega prava ali podjetij, ki so v neposredni povezavi z njimi (sredstva EU za volitve v Evropski parlament so izvzeta).

Politična stranka sme sprejeti donacije v višini do 150.000 EUR na osebo na leto, vsaka donacija pravne osebe, ki presega 120.000 EUR pa mora biti potrjena z notarskim zapisom.

Politične stranke morajo voditi računovodske knjige z vpisanimi točnimi podatki o prihodkih in odhodkih, posebej za: prihodke iz naslova članarin, prihodke iz naslova premoženja stranke, javne subvencije, dobiček iz dejavnosti stranke, izdatke osebja, izdatke za blago in storitve, finančna posojila, administrativne izdatke, izdatke v zvezi z dejavnostjo stranke, posojila in kredite, investicije, dolžnike in upnike. Politična stranka mora imeti ločen bančni račun za članarino in ločenega za donacije. Banka mora donatorju izdati potrdilo, iz katerega je razviden datum donacije, znesek in davčna številka darovalca. Za donacije v naravi pa mora politična stranka darovalcu izdati potrdilo, da

je bila donacija uspešno izvedena in je nepreklicna.

Politična stranka mora izdelati letno finančno poročilo, ki vsebuje bilanco stanja, bilanco poslovnega izida in pojasnila z natančnimi podatki o posameznih donacijah iz javnih in zasebnih virov. V primeru zasebnih donacij mora biti razvidna identiteta darovalca, razen v primerih dohodka od nepremičnine in dejavnosti stranke, ki ne presega 300 EUR.

Finančna poročila političnih strank se hranijo pri Računskem sodišču, do njih imajo dostop organi pregona, v primeru suma kaznivega dejanja, ter davčna uprava zaradi davčne inšpekcije. Podrobna finančna poročila niso dostopna javnosti. Računsko sodišče mora v roku 6 mesecev od prejema finančnega poročila s strani politične stranke izdati svoje poročilo, ki ga pošlje v parlament, nato pa se objavi v Uradnem listu in na spletnih straneh Računskega sodišča.

Latvija

V Latviji financiranje političnih strank ureja Zakon o financiranju političnih strank iz leta 1995 (s spremembami iz leta 2002, 2004 in 2008).

Političnim strankam ni omogočeno financiranje iz javnih sredstev, delno se lahko zgolj posredno financirajo iz javnih sredstev v času parlamentarnih volitev, volitev v Evropski parlament in volitev v občinske svete, in sicer v obliki brezplačne, 20-minutne predstavitve na nacionalnem radiu in televiziji. V maju 2007 so ustanovili delovno skupino, ki bi ocenila pravila financiranja strank s ciljem preučiti možnost vzpostavitve javnega financiranja. Omogočeno pa je financiranje iz zasebnih sredstev, kot so članarine, donacije fizičnih oseb (državljanov ali nedržavljanov Latvije), prihodki iz gospodarskih dejavnosti stranke in druga sredstva, ki niso prepovedana z zakonom.

Donacije predstavljajo vsakršno lastninsko ali drugo korist, pridobljeno brez plačila, vključno s storitvami, prenosom pravic, oprostitev obveznosti, odpoved pravic do določene koristi v korist stranke. Donacije fizičnih oseb v enem letu ne smejo presegati 100 minimalnih plač, kar je v letu 2008 znašalo približno 22.800 EUR. Prispevki posameznih članov stranke v obliki članarine in donacij ravno tako ne smejo presegati 100 minimalnih plač v enem letu. Politične stranke ne smejo prejemati donacij uradnih oseb, tujih fizičnih in pravnih oseb in anonimnih donacij.

Politične stranke morajo voditi računovodske knjige in račune. Zaključni račun in glavna knjiga se morata v skladu z Zakonom o računovodstvu hraniti 10 let, zaloge, računovodske evidence in dokumenti v zvezi s stranko se morajo ravno tako hraniti 10 let, izvorni dokumenti o mesečnih zaslužkih zaposlenih se morajo hraniti 75 let, vsi ostali dokumenti pa 5 let.

Stranke, katerih letni promet preseže desetkratnik minimalne mesečne plače (v letu 2008 je znašala 2.280 EUR), morajo izvesti notranji nadzor. Njihove finančne in gospodarske dejavnosti mora pooblaščen revizor revidirati vsaj enkrat na leto. Politične stranke so dolžne razkriti donacije/darila fizičnih oseb, predložiti izjavo o prihodkih in odhodkih volilne kampanje ter letno poročilo. Politična stranka mora v 15 dneh po prejemu donacije/darila objaviti informacijo o tem na posebni spletni strani, z navedbo narave, vrednosti in datuma prejema darila ter identitete darovalca. V praksi sicer teh podatkov ne objavi stranka sama, ampak jih objavi Komisija za preprečevanje korupcije na svojih spletnih straneh. Politične stranke morajo Komisiji za preprečevanje korupcije predložiti tudi kopijo letnega poročila, najkasneje do 31. marca naslednjega leta.

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

6 DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov sprejem zakona ne bo uvedel novih postopkov ali administrativnih bremen niti jih ne bo ukinjal.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov ter ne prinaša dodatnih stroškov za stranke.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Sprejem zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Sprejem zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Sprejem zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- ciljnim skupinam (seminarji, delavnice),
- širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve).

Sprejeti zakon bo predstavljen javnosti z informacijo v medijih.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,
- organi, civilna družba,
- metode za spremljanje doseganja ciljev,
- merila za ugotavljanje doseganja ciljev,
- časovni okvir spremljanja za pripravo poročil,
- roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih.

Spremljanje izvajanja tega zakona bo potekalo na Ministrstvu za notranje zadeve in javno upravo v okviru rednega dela. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o političnih strankah (Uradni list RS, št. 100/05-UPB1 in 103/07) se v 1. členu beseda »ter« nadomesti z vejico, na koncu stavka pa se doda besedilo »in v Evropski parlament«.

2. člen

Za prvim odstavkom 3. člena se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:
»Določba prejšnjega odstavka ne velja za evropske politične stranke, ki delujejo v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta, ki ureja delovanje in financiranje evropskih političnih strank.«

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

3. člen

V tretjem odstavku 6. člena se besedi »v stranki« nadomestita z besedilom »kot sestavnega dela stranke«.

4. člen

V prvem odstavku 10. člena se črta besedilo », ki izda predpis o registru ter o obrazcu ustanovne izjave iz 5. člena tega zakona«, na koncu odstavka pa se doda stavek, ki se glasi:
»Minister, pristojen za notranje zadeve, izda predpis, s katerim določi vsebino, obliko in način vodenja registra ter obrazec ustanovne izjave iz 5. člena tega zakona.«.

V šestem odstavku se za besedo »za« doda besedilo »podatek o EMŠO, vpisan v register, in za«.

5. člen

V četrtem odstavku 11. člena se za besedama »ugovarja registraciji,« doda besedilo »oziroma tistega, katerega pravico šteje kot manj verjetno,«.

6. člen

V tretjem odstavku 17. člena se 3. točka spremeni tako, da se glasi:
»3. če ugotovi, da stranka dvakrat zaporedoma ne sodeluje vsaj na enih izmed volitev v državni zbor, v organe lokalne skupnosti ali v Evropski parlament«.

7. člen

V drugem odstavku 18. člena se beseda »drugega« nadomesti z besedo »tretjega«.

8. člen

V drugem odstavku 19. člena se v 4. točki na koncu besedila pred podpičjem doda besedilo »in v Evropski parlament«.

9. člen

V prvem odstavku 21. člena se v 2. točki beseda »zasebnikov« nadomesti z besedilom »samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Mladinska organizacija iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona, ki ima status organizacije v javnem interesu v mladinskem sektorju, lahko pridobiva javna sredstva za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju v skladu s predpisi, ki urejajo javni interes v mladinskem sektorju.«.

V šestem odstavku se beseda »zasebnikov« nadomesti z besedilom »samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost«, besedilo »volil in daril« pa se nadomesti z besedilom »volil, daril in posojil«.

10. člen

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

»22. člen

Pravne in fizične osebe ter samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, lahko prispevajo prispevke za stranko. Prispevki v denarnih sredstvih morajo biti vplačani preko bank, hranilnic ali drugih pravnih oseb, ki lahko v skladu s predpisi, ki urejajo plačilni promet, opravljajo storitve plačilnega prometa.

Prispevek za stranko je po tem zakonu poleg denarnih sredstev tudi vsak nedenarni prispevek, brezplačna storitev za stranko, prevzem obveznosti stranke oziroma opravljanje storitev za stranko ali prodaja blaga stranki pod pogoji, ki stranko postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev pravnih in fizičnih oseb ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost oziroma kot kupce blaga teh oseb. Kot prispevek za stranko se ne šteje delo, ki ga za stranko opravi fizična oseba, če za to ni dolžna izdati računa.

Stranka in pravna ali fizična oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki zanjo opravi storitev ali ji proda blago, morata skleniti ustrezno pogodbo v pisni obliki.

Prispevki posamezne osebe iz prvega odstavka tega člena ne smejo v skupnem znesku v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, presegati desetkratne povprečne bruto mesečne plače na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za preteklo leto (v nadaljnjem besedilu: povprečna plača na delavca).

Stranke lahko pridobivajo posojila samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge pravne osebe. Dano posojilo se ne šteje za financiranje stranke po tem zakonu.

Če prispevki iz prvega odstavka tega člena v skupnem znesku v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, presegajo višino povprečne plače na delavca, morajo biti v letnem poročilu stranke navedeni podatki o osebnem imenu in naslovu fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost oziroma firma, ime in naslov pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ter višina skupnega letnega zneska, ki ga je fizična ali pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost prispeval stranki.

V letnem poročilu stranke morajo biti navedeni tudi podatki o vseh posameznih posojilih, ki jih stranki da banka ali posojilnica, vključno z navedbo podatkov o firmi in sedežu ter poslovnem naslovu banke ali posojilnice, pri kateri je stranka pridobila posojilo, ne glede na višino posojila.

Prispevke, ki jih stranka pridobi v nasprotju s tem zakonom, je stranka dolžna vrniti v 14 dneh od prejema tistemu, ki jih je dal.

Pravne osebe, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilni promet, opravljajo storitve plačilnega prometa, so dolžne pri vplačilu prispevkov stranki poleg višine danega zneska stranki sporočiti tudi podatke o imenu, priimku in naslovu fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, oziroma podatka o firmi, matični številki in sedežu ter poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki je dal prispevek stranki.«.

11. člen

24. člen se spremeni tako, da se glasi:

»24. člen

Stranka mora za preteklo poslovno leto izdelati letno poročilo v skladu s tem zakonom in računovodskimi predpisi in standardi. Letno poročilo mora vsebovati podatke o vseh prihodkih in odhodkih stranke, če je v stranki organizirana organizacija iz 6. člena tega zakona, pa še posebej podatke o njenih prihodkih in odhodkih. V tem poročilu morajo biti posebej prikazani podatki iz šestega in sedmega odstavka 22. člena tega zakona in podatki o stroških volitev in referendumov, prikazani na način, kot to določa zakon, ki ureja volilno in referendumsko kampanjo. V poročilu mora biti navedeno tudi premoženje stranke, posebej pa morajo biti opisane vse spremembe premoženja, vključno z navedbo virov sredstev za povečanje premoženja, kolikor to povečanje presega skupni znesek petih povprečnih plač na delavca. Iz poročila mora biti razvidno tudi, v katerih drugih pravnih osebah ima stranka najmanj polovico kapitala ali prevladujoč vpliv na odločanje ali vodenje pravne osebe, letnemu poročilu pa je treba priložiti tudi letna poročila teh pravnih oseb.

Letno poročilo za preteklo poslovno leto mora stranka do 31. marca tekočega leta, v primeru statusne spremembe ali prenehanja pa v dveh mesecih po statusni spremembi ali prenehanju, zaradi javne objave predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES).

Letna poročila strank AJPES javno objavi na svoji spletni strani.

Minister, pristojen za finance, izda podzakonski akt, s katerim podrobneje določi vsebino letnega poročila strank«.

12. člen

Za 24. členom se dodajo nov 24.a, 24.b in 24.c člen, ki se glasijo:

»24.a člen

Letno poročilo za preteklo poslovno leto morajo stranke do 30. aprila tekočega leta oziroma v treh mesecih po statusni spremembi predložiti državnemu zboru. Pred oddajo letnega poročila državnemu zboru si mora stranka pridobiti oceno Računskega sodišča Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: računsko sodišče), ali je letno poročilo sestavljeno v skladu z določbo 24. člena tega zakona, oceno pa kot prilogo priložiti poročilu. Stranka je dolžna računskemu sodišču predložiti letno poročilo v pregled najkasneje do 31. marca tekočega leta oziroma v dveh mesecih po izvedeni statusni spremembi ali prenehanju.

Računsko sodišče lahko zahteva dopolnitev letnega poročila, če to ni sestavljeno v skladu z določbo 24. člena tega zakona, in določi tudi rok, ki ne sme biti krajši kot 15 dni, v katerem mora stranka letno poročilo dopolniti.

Stranki, ki ne izpolni obveznosti iz prvega odstavka tega člena, se financiranje iz državnega proračuna in proračuna lokalne skupnosti ustavi, dokler ne izpolni obveznosti.

24.b člen

Revizijo poslovanja strank, ki prejemajo sredstva iz državnega proračuna ali proračunov lokalnih skupnosti in so v preteklem letu prejele ali bile upravičene do prejema več kot 10.000 eurov teh sredstev, opravlja računsko sodišče. Računsko sodišče samostojno sprejme letni načrt, pri katerih strankah bo opravilo revizijo. V letnem načrtu mora zajeti najmanj tretjino zavezanih strank tako, da v obdobju štirih let opravi revizijo pri vseh zavezanih strankah. Ne glede na sprejeti načrt, računsko sodišče lahko opravi revizijo poslovanja stranke, če ob pregledu iz prejšnjega člena podvomi v resničnost podatkov letnega poročila ali če to predlaga komisija za preprečevanje korupcije. Pri opravljanju revizije poslovanja strank računsko sodišče ravna skladno s svojimi pooblastili in po postopku, ki ga določa ta zakon in zakon, ki ureja pristojnosti računskega sodišča.

Stranka, pri kateri se opravlja revizija, in banke, pri katerih ima stranka odprte transakcijske račune, so dolžne na zahtevo računskega sodišča predložiti listine, ki so potrebne za izvedbo revizije, ter omogočiti vpogled v svoje poslovne knjige in evidence. Računskemu sodišču morajo na zahtevo posredovati podatke ali listine, ki so potrebne za izvedbo revizije, tudi druge osebe, če računsko sodišče ugotovi obstoj tveganj, da v letnem poročilu stranke niso prikazani oziroma niso pravilno prikazani vsi prihodki in odhodki.

Ko je poročilo računskega sodišča dokončno, se objavi na spletnih straneh računskega sodišča.

Dokončna revizijska poročila računskega sodišča obravnava pristojno delovno telo državnega zbora.

Če računsko sodišče pri izvedbi revizije ugotovi, da je stranka kršila določbe 21., 22. člena, prvega odstavka 24. člena, 24.a, drugega odstavka 24.b ali 25. člena tega zakona, ali če ugotovi dejstva, ki kažejo na to, da so določbe drugega odstavka 22. člena, drugega odstavka tega člena ali 25. člena tega zakona kršile druge osebe, pri pristojnemu sodišču vloži obdolžilni predlog za začetek postopka o prekršku.

24.c člen

Stranka, pri kateri se s pravnomočno odločbo o prekršku ugotovi, da je odgovorna za prekršek iz 4., 5. ali 7. točke prvega odstavka 28. člena tega zakona, izgubi pravico do sredstev iz državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti za dobo enega leta.

Stranki, pri kateri se s pravnomočno odločbo o prekršku ugotovi, da je odgovorna za prekršek iz 6. točke prvega odstavka 28. člena tega zakona, se za dobo šestih mesecev za polovico zmanjšajo sredstva, do katerih je upravičena iz državnega proračuna in proračunov lokalnih skupnosti.

Začasna izguba oziroma začasna omejitev pravice do financiranja iz prejšnjih dveh odstavkov nastopi z naslednjim mesecem po pravnomočnosti odločbe o prekršku.

Začasno ustavitev financiranja iz tretjega odstavka 24. a člena tega zakona ali začasno ukinitvev oziroma omejitev pravice do financiranja iz prejšnjih dveh odstavkov odredi pristojno delovno telo državnega zbora oziroma župan lokalne skupnosti.«.

13. člen

25. člen se spremeni tako, da se glasi:

»25. člen

Pravne osebe zasebnega prava, ki so v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, pridobile več kot 25% vseh sredstev za svoje delovanje iz državnega proračuna, proračuna lokalne skupnosti oziroma iz drugih javnih sredstev, državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega prava, humanitarne organizacije, verske skupnosti in druge pravne osebe zasebnega prava, katerih namen ustanovitve ni pridobivanje dobička, javna podjetja, kot jih določa zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov, gospodarske družbe, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25% delež v kapitalu, in družbe, v katerih imajo te družbe večinski delež,

kot ga opredeljuje zakon, ki ureja gospodarske družbe ter pravne osebe, ki pridobivajo sredstva od gospodarskih družb, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25% delež v kapitalu ali od družb, v katerih imajo te družbe večinski delež, ne smejo financirati strank.«.

14. člen

27. člen se spremeni tako, da se glasi:

»27. člen

Nadzorstvo nad izvrševanjem določb tega zakona, katerih kršitve so s tem zakonom določene kot prekrški, izvaja Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve, razen nad izvrševanjem določb 21., 22., prvega odstavka 24., 24.a, drugega odstavka 24.b člena in 25. člena tega zakona, nad katerimi izvaja nadzorstvo računsko sodišče, in nad izvrševanjem določbe drugega odstavka 24. člena tega zakona, nad katero izvaja nadzorstvo AJPES.

Inšpektorat RS za notranje zadeve in AJPES izvršujeta pristojnost iz prejšnjega odstavka kot prekrškovna organa.

Računsko sodišče izvaja nadzorstvo v mejah pristojnosti, ki jih določata ta zakon in zakon, ki ureja pristojnosti računskega sodišča.«.

15. člen

28. člen se spremeni tako, da se glasi:

»28. člen

Z globo od 6.000 do 30.000 eurov se kaznuje za prekršek stranka:

1. ki deluje v smislu 1. člena tega zakona in ima sedež v tujini (prvi odstavek 3. člena);
2. ki deluje oziroma ustanovi svoje organizacijske oblike v gospodarskih družbah, v zavodih in v drugih organizacijah ter v državnih organih (drugi odstavek 3. člena);
3. ki deluje kot vojaško ali kot oboroženo združenje (tretji odstavek 3. člena);
4. ki v tridesetih dneh po sprejemu finančnega poročila o poslovanju stranke za preteklo leto ne nameni presežka prihodkov stranke v dobrodelne namene (četrti odstavek 21. člena);
5. ki prejme sredstva ali drugo premoženjsko korist iz nedovoljenih virov in jih ne vrne v 14 dneh od prejema (šesti odstavek 21. člena in 25. člen v povezavi z osmim odstavkom 22. člena);
6. ki ravna v nasprotju z določbo tretjega, petega, šestega ali sedmega odstavka 22. člena tega zakona;
7. ki pridobi od iste pravne ali fizične osebe ter samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost v enem letu prispevke v višini, ki presegajo desetkratno povprečno plačo na delavca, in presežka ne vrne v 14 dneh od prejema (četrti in osmi odstavek 22. člena);
8. ki v predpisanem roku ne izpolni obveznosti iz prvega in drugega odstavka 24.a člena tega zakona.

Z globo od 1.500 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba stranke, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.«.

16. člen

Za 28. a členom se dodata nov 28.b in 28.c člen, ki se glasita:

»28.b člen

Z globo od 1.500 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek stranka:

1. ki v stranko včlani mladoletnika, ki ni star najmanj 15 let, brez privolitve njegovega zakonitega zastopnika (tretji odstavek 6. člena);
2. ki v nasprotju z določbo 7. člena tega zakona v stranko včlani tujca;
3. ki v pravnem prometu ne uporablja le svojega registriranega imena, skrajšanega imena, kratice imena in znaka (tretji odstavek 8. člena);
4. ki v volilni kampanji in v kandidacijskem postopku ne uporablja le svojega registriranega imena, kratice imena in znaka (šesti odstavek 8. člena);
5. ki v predpisanem roku ne vloži zahteve za vpis statusne spremembe iz drugega odstavka 14. člena tega zakona v register ali ki v predpisanem roku ne poda zahteve za vpis spremembe iz 15. člena tega zakona v register;
6. ki letnega poročila ne posreduje AJ PES v predpisanem roku (drugi odstavek 24. člena);

Z globo od 350 do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba stranke, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

28.c člen

Z globo od 600 do 1.200 eurov se kaznuje za prekršek fizična oseba:

1. ki s stranko ne sklene pogodbe v pisni obliki iz tretjega odstavka 22. člena;
2. ki da stranki prispevek, ki presega višino, določeno v četrtem odstavku 22. člena tega zakona;
3. ki da stranki posojilo (peti odstavek 22. člena).

Z globo iz prejšnjega odstavka se kaznuje tudi fizična oseba iz drugega odstavka 24.b člena tega zakona, ki na zahtevo računskega sodišča ne posreduje podatkov ali listin, ki jih poseduje in so potrebni za izvedbo revizije.«.

17. člen

29. člen se spremeni tako, da se glasi:

»29. člen

Z globo od 6.000 do 30.000 eurov se kaznuje pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravljajo dejavnost:

1. ki s stranko ne sklene pogodbe v pisni obliki iz tretjega odstavka 22. člena;
2. ki da stranki prispevek, ki presega višino, določeno v četrtem odstavku 22. člena tega zakona;
3. ki da posojilo stranki v nasprotju z določbo petega odstavka 22. člena tega zakona;
4. ki na zahtevo računskega sodišča ne posreduje podatkov ali listin, ki jih poseduje in so potrebni za izvedbo revizije (drugi odstavek 24.b člena);
5. ki financira stranko v nasprotju s 25. členom.

Z globo od 1.500 do 4.000 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.«.

18. člen

Za 29. členom se doda nov 29.a člen, ki se glasi:

»29.a člen

Z globo od 1.500 do 15.000 eurov se kaznuje pravna oseba, ki v skladu s predpisi, ki urejajo plačilni promet, opravlja storitve plačilnega prometa, pa pri vplačilu prispevkov stranki ne sporoči podatka o

imenu, priimku in naslovu fizične osebe ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, oziroma podatka o firmi, matični številki in sedežu ter poslovnem naslovu pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika, ki je dal prispevek stranki (deveti odstavek 22. člena).

Z globo od 350 do 1.500 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.«.

19. člen

Za 31.a členom se doda nov 31.b člen, ki se glasi:

»31.b člen

Če so globe v tem zakonu določene v razponu, se za prekrške v hitrem postopku sme izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe.

Ne glede na določbe zakona, ki ureja prekrške, o prekrških iz 4., 5., 6., 7. in 8. točke prvega odstavka 28. člena ter 28.c, 29. in 29.a člena tega zakona odloča Okrajno sodišče v Ljubljani.

O izdaji pravnomočne odločbe, s katero je bila stranka spoznana za odgovorno za prekršek iz 4., 5., 6. ali 7. točke prvega odstavka 28. člena tega zakona, sodišče nemudoma obvesti organ iz četrtega odstavka 24.c člena tega zakona.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

20. člen

Minister, pristojen za finance, uskladi predpis iz četrtega odstavka 24. člena zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

Slovenski inštitut za revizijo uskladi računovodski standard, ki velja za stranke, z določbami tega zakona v štirih mesecih od uveljavitve tega zakona.

21. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Z dopolnitvijo 1. člena se zakon usklajuje z določbo 14. člena Zakona o volitvah poslancev iz Republike Slovenije v Evropski parlament (Uradni list RS, št. 40/04 UPB-1), ki določa, da kandidate za poslance v Evropskem parlamentu lahko predlagajo politične stranke in volivci.

K 2. členu:

Dopolnitev 2. člena je potrebna zaradi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. novembra 2003 o predpisih, ki urejajo delovanje političnih strank na evropski ravni, in pravilih glede njihovega financiranja. V postopku sprejemanja pa je tudi predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij, ki ga je Komisija EU sprejela dne 12. septembra 2012 in temelji na členu 224 TFEU. Namen predloga uredbe je vzpostavitev evropskega pravnega statusa za evropske politične stranke ter poenotenje in prilagoditev finančnih pravil za njihovo delovanje. Predlog uredbe se pripravlja z namenom zamenjave sedanje že omenjene uredbe.

Glede na omenjeno je treba v zakonu določiti izjemo od sedanjega prvega odstavka 3. člena zakona, ki med drugim določa, da v Republiki Sloveniji ne sme delovati stranka, ki ima sedež v tujini, in sicer tako, da takšna prepoved ne velja za evropske politične stranke, ki delujejo v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta, ki ureja delovanje in financiranje evropskih političnih strank.

K 3. členu:

Sprememba je redakcijske narave in je potrebna zaradi uskladitve s pojmom mladinske organizacije po Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju, ki med drugim opredeljuje mladinsko organizacijo kot sestavni del druge pravne osebe (tudi politične stranke).

K 4. členu:

Sprememba prvega odstavka 10. člena je redakcijske narave oziroma jasneje določa pristojnost ministra oziroma ministrice, pristojne za notranje zadeve, za izdajo podzakonskega akta, dopolnitev šestega odstavka 10. člena pa je potrebna zaradi uskladitve obsega pravic do pridobitve podatka o EMŠO z obsegom, ki ga določa Zakon o centralnem registru prebivalstva.

K 5. členu:

Dopolnitev četrtega odstavka 11. člena omogoča, da registrski organ v primeru, da v postopku registracije stranke ali sprememb podatkov stranke nastopa več udeležencev, ki ugovarjajo zahtevku, za razrešitev predhodnega vprašanja, ki je v postopku med udeleženci sporno, napoti na pravdo tistega udeleženca, katerega pravica je manj verjetna, torej temelji na manj verjetnih dejstvih in dokazih. Postopek za registracijo stranke ali sprememb je sicer postopek z eno stranko, kljub temu pa se predvsem v postopkih registracije sprememb zgodi, da želi v postopku sodelovati tudi kdo drug, katerega pravna korist bi bila z izdano odločbo prizadeta. V postopkih registracije sprememb registrskih podatkov pogosto sodelujejo posamezni člani stranke, da zavarujejo svoje, na zakon ali drug predpis oprte neposredne osebne koristi (npr. razrešeni zastopnik stranke v postopku registracije novega zastopnika ugovarja sklepčnosti kongresa, na katerem je bil razrešen in izvoljen novi zastopnik, zato mora registrski organ v postopku ugotavljati tudi sklepčnost tega kongresa). V takih primerih pa je lahko neko vprašanje, ki je pomembno za odločitev v postopku (npr. kdo je član

stranke), med udeleženci v postopku sporno, zato zakon določa, da registrski organ postopek registracije prekine in napoti enega od udeležencev postopka, da začne pravdni ali drug ustrezen postopek, v katerem naj se sporno vprašanje razreši. Pri tem zakon varuje korist politične stranke: obveznost je treba naložiti tistemu, ki registraciji ugovarja, v primeru, da pravica politične stranke (npr. vpis novega zastopnika v register) temelji na nezanesljivih oziroma manj verjetnih dejstvih in dokazih, pa bo dopolnitev četrtega odstavka 11. člena omogočala, da bo registrski organ dolžnost začeti postopek naložil politični stranki, ki je zahtevala registracijo spremembe (npr. zastopnika stranke).

K 6. členu:

Glede na to, da lahko stranka predlaga kandidatke oziroma kandidate tudi na volitvah v Evropski parlament, je treba dopolniti tudi 3. točko tretjega odstavka 17. člena zakona, in sicer tako, da se pri ugotavljanju zakonskih pogojev za izbris stranke iz registra zaradi njene neaktivnosti v njeni osnovni funkciji, to je sodelovanju na volitvah, upošteva tudi sodelovanje stranke na volitvah v Evropski parlament.

K 7. členu:

Sprememba je redakcijske narave in odpravlja napako v sklicu na odstavek 17. člena zakona.

K 8. členu:

Dopolnitev je potrebna zaradi dopolnitve 1. člena zakona.

K 9. členu:

Sprememba je potrebna zaradi jasnejše določitve pridobivanja javnih sredstev za sofinanciranje programov v mladinskem sektorju v skladu s predpisi, ki urejajo javni interes v mladinskem sektorju, katera lahko pridobiva mladinska organizacija. Na podlagi priporočil GRECA pa je treba v zakonu določiti tudi pravila, ob izpolnjevanju katerih lahko stranke pridobivajo posojila. Predlog zakona določa, da za posojila strankam veljajo enaka pravila glede transparentnosti financiranja kot za druge vire financiranja (6. člen). Glede prepovedi financiranja stranke iz tujine pa je treba, kot tudi priporoča GRECO, določiti prepoved pridobivanja posojil iz tujine.

K 10. členu:

Predlog zakona s spremembo 22. člena zakona natančneje določa, kaj se šteje kot prispevek za stranko, in sicer se kot prispevek za stranko, poleg denarnih sredstev štejejo npr. tudi negotovinski prispevki (npr. darila v obliki vrednostnih papirjev, žlahtnih kovin, premičnin ali nepremičnin), kar je smiselno, saj bi v nasprotnem primeru bilo zlahka obiti namen določbe. Prav tako se kot prispevek stranki šteje brezplačna storitev za stranko, prevzem obveznosti stranke oziroma opravljanje storitev za stranko ali prodaja blaga stranki pod pogoji, ki stranko postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev oziroma kot kupce blaga teh oseb. V praksi se je namreč dogajalo, tudi po ugotovitvah GRECA, da so donatorji (predvsem pravne osebe) namesto prispevka stranki prevzeli določeno finančno obveznost stranke (plačilo računa), kar je tudi financiranje stranke. Na drugi strani pa je treba urediti vprašanje dela, ki ga za stranko opravi fizična oseba, če ta to ni dolžna izdati računa. Novost je tudi v tem, da bo morala fizična ali pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki opravi storitev za stranko ali ji proda blago, s stranko skleniti ustrezno pisno pogodbo. Nadalje je novost, da lahko stranke pridobivajo posojila samo pri bankah in posojilnicah pod enakimi pogoji kot druge pravne osebe, pri čemer se dano posojilo ne šteje za financiranje strank po tem zakonu. Ne glede na to, pa bodo morale stranke razkriti podatke o vseh posameznih posojilih ter posojilodajalcih ne glede na

višino posojila. Za donacije pravnih in fizičnih oseb ter samostojnih podjetnikov posameznikov in posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost, bo po novem dolžnost razkritja donatorja in skupne višine njegovega prispevka v letnem poročilu podana, če bo skupna letna višina prispevka stranki presegala povprečno plačo na delavca. Ob tem predlog jasno opredeljuje, da se za določitev višine dovoljenih donacij oziroma višine vrednosti donacije, ki je določena kot prag za dolžnost razkritja podatkov o donatorju, upošteva povprečna bruto mesečna plača delavca v preteklem letu. GRECO namreč ugotavlja, da so donatorji (predvsem pravne osebe) namesto prispevka stranki prevzeli določeno finančno obveznost stranke (plačilo računa), kar je tudi financiranje stranke, to pa je oteževalo oceno, ali stranke v celoti razkrivajo prejete prispevke. Prav tako ugotavlja, da pridobijo največji politični donatorji pomembnejše posle preko javnih naročil ter da večina donatorjev prispeva prispevke samo strankam, ki bi po njihovem mnenju imele najbolj ugoden odnos do njihove dejavnosti. Po mnenju GRECA ima povezava med veliki donacijami in ugodnim odnosom politike značaj »dam-daš«, kar vzbuja zaskrbljenost glede neupravičenega vpliva na javna naročila, privatizacijo in postopke imenovanj na položaje, poleg tega pa vse domnevne kršitve (objavljene v medijih) vplivajo na poštenost političnega tekmovanja v Sloveniji. Prispevke, ki jih bo stranka pridobila v nasprotju s tem zakonom, bo stranka dolžna vrniti v 14 dneh od prejema tistemu, ki jih je dal. Novost pa je tudi v tem, da bodo osebe, ki opravljajo storitve plačilnega prometa, dolžne pri vplačilu prispevkov fizičnih in pravnih oseb samostojnih podjetnikov posameznikov ali posameznikov, ki samostojno opravljajo dejavnost, stranki poleg višine danega zneska sporočiti tudi podatke o donatorju, ki je stranki dal prispevek. S tem bo po priporočilih GRECA zagotovljena preglednost virov financiranja in učinkovitejši nadzor nad financiranjem strank, kar je poglavitni cilj predlaganih sprememb, prav tako pa se bodo preperele anonimne donacije. Po podatkih Društva Integriteta imajo zakonsko zaščiteno anonimnost donatorjev pod določeno mejo še v Belgiji (125 eur), na Portugalskem (350 eur), v Veliki Britaniji (1250 eur) in na Danskem (1875 eur), medtem, ko morajo politične stranke v nekaterih državah članicah EU (npr. Španija, Estonija, Češka, Litva, Latvija, Madžarska) razkriti prav vse prejete donacije.

K 11. členu:

Predlog zakona jasneje določa pravila sestave in predložitve letnega poročila stranke. Predlog izrecno določa, da mora stranka izdelati letno poročilo v skladu z Zakonom o političnih strankah ter računovodskimi predpisi in standardi. Stranka bo v letnem poročilu morala posebej prikazati prihodke in odhodke mladinske organizacije, ki je notranja organizacijska enota stranke in ki lahko, skladno z določbo petega odstavka 21. člena zakona, pridobiva namenska javna sredstva. Iz letnega poročila bo moralo biti tudi razvidno, v katerih drugih pravnih osebah ima stranka najmanj polovico kapitala ali prevladujoč vpliv na odločanje ali vodenje pravne osebe, ter priložiti letna poročila vseh teh pravnih oseb. Novost je tudi, da bo morala stranka letno poročilo za preteklo poslovno leto, ne glede na določbe Zakona o računovodstvu, ki sicer velja tudi za politične stranke, zaradi javne objave predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) do 31. marca tekočega leta, v primeru statusne spremembe ali prenehanja pa v dveh mesecih po spremembi ali prenehanju. Letna poročila strank bo AJPES objavil na svoji spletni strani, s čimer bodo javno dostopni. S tem pa preneha potreba po izdelavi skrajšanih letnih poročil strank in njihovi objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, zato jih predlog zakona ukinja. Ministru, pristojnemu za finance, pa predlog zakona daje pooblastilo, da podrobneje določi vsebino poročila.

K 12. členu:

Predlog zakona z novim **24. a členom** ne prinaša bistvenih novosti, saj morajo stranke državnemu zboru predložiti letno poročilo v roku, ki ga določa zakon, oziroma na zahtevo predsednika državnega zbora dopolniti poročilo že po zdaj veljavnem zakonu, novost je le, da mora stranka to storiti tudi, ko izdela letno poročilo ob statusni spremembi stranke (v treh mesecih po spremembi).

Novi 24. b člen razširja pooblastila računskega sodišča kot neodvisnega organa, da poleg pregleda

letnega poročila strank opravi tudi revizijo poslovanja stranke, ki je v preteklem poslovnem letu prejela javna sredstva v višini, ki presega 10.000 evrov, ali pa je bila do teh sredstev upravičena, čeprav se jim je morebiti odpovedala. Zato računsko sodišče letni načrt, v katerega zajame tretjino zavezanih strank, izdela tako, da revizijo v vseh strankah, ki so v preteklem letu prejemale javna sredstva, opravi v štirih letih. Revizijo lahko računsko sodišče opravi tudi, če podvomi o resničnosti podatkov letnega poročila katere koli stranke ali če to predlaga komisija za preprečevanje korupcije. Revizijo pravilnosti poslovanja stranke bo računsko sodišče opravilo skladno s svojimi pooblastili in po postopku, ki ga določa zakon. S tem se povečujejo pristojnosti računskega sodišča kot neodvisnega organa, kar priporoča tudi GRECO. Računsko sodišče se pooblašča, da lahko listine, ki so potrebne za izvedbo revizije, zahteva tudi od bank, pri katerih ima stranka odprte transakcijske račune, in ne le od stranke ter da lahko opravi poizvedbe in pridobi listine, ki so potrebni za izvedbo revizije, tudi pri drugih osebah. Računsko sodišče bo pri organu nadzora lahko vložilo tudi obdolžilni predlog za začetek postopka o prekršku, če bo ugotovilo, da je stranka kršila določbe zakona, ki se nanašajo na financiranje ali računovodenje strank. Ko bo revizijsko poročilo računskega sodišča dokončno, se bo objavilo na spletnih straneh računskega sodišča. Dokončna revizijska poročila računskega sodišča bo obravnavalo pristojno delovno telo državnega zbora. Računsko sodišče bo v primeru, da ob reviziji ugotovi dejstva, ki kažejo na kršitev določb zakona, ki urejajo financiranje strank in izvedbo revizije, podalo predlog za uvedbo postopka o prekršku pristojnemu sodišču.

V **novem 24. c členu** predlog zakona določa posledice, ki doletijo stranko, ki je v letnem poročilu kršila obveznost razkritja podatkov o donatorjih oziroma posojilodajalcih (šesti in sedmi odstavek 22. člena zakona) ali pa zadržala nedovoljene prihodke ali prispevke (šesti odstavek 21., četrti in osmi odstavek 22. člena, 25. člen) in za katero je bila za tak prekršek s pravnomočno odločbo ugotovljena odgovornost. V prvem primeru stranka stori manj hud prekršek in je posledica blažja, pomeni pa prepолоvitev javnih sredstev, do katerih je upravičena stranka za dobo šestih mesecev. Za hujšo kršitev zakona pa se stranki financiranje iz državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti za dobo enega leta ukine. Predlog zakona tudi določa, da začasna izguba oziroma omejitev pravice do financiranja nastopi z naslednjim mesecem po pravnomočnosti odločbe o prekršku. Začasno ustavitev financiranja ali omejitev oziroma ukinitve financiranja odredi pristojno delovno telo državnega zbora oziroma župan lokalne skupnosti, odvisno od tega, ali stranka pridobiva sredstva iz državnega proračuna ali iz proračuna lokalne skupnosti.

K 13. členu:

S spremembo se prepoved financiranja strank z že do zdaj določenih pravnih oseb zasebnega prava, ki niso pridobitne (humanitarne organizacije, verske skupnosti), razširja na vse takšne pravne osebe, kot so društva, zasebni zavodi, ustanove, študentske organizacije, ipd. in na pravne osebe zasebnega prava, ki so v letu, za katero se dela letno poročilo stranke, pridobile več kot 25% vseh sredstev za svoje delovanje iz državnega proračuna, proračuna lokalne skupnosti oziroma iz drugih javnih sredstev ter pravne osebe, ki pridobivajo sredstva od gospodarskih družb, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25% delež v kapitalu ali od gospodarskih družb, v katerih imajo te družbe večinski delež. Slovenska zakonodaja ne pozna s strankami povezanih organizacij, na primer političnih fundacij, in zato ne določa pravil financiranja strank s strani takšnih organizacij. Ker na podlagi področnih zakonov, ki urejajo pravni položaj nepridobitnih pravnih oseb, lahko te pravne osebe ustanavljajo tudi stranke oziroma posamezni člani strank, pa je v praksi že prihajalo do netransparentnega oziroma celo nedovoljenega financiranja strank preko takšnih organizacij, predvsem društev.

K 14. členu

Veljavni zakon za nadzorstvo nad določbami zakona, ki urejajo financiranje strank in katerih kršitev predstavlja prekršek, pooblašča ministrstvo, pristojno za finance. V pooblaščenem ministrstvu pa pooblastila niso konkretizirana, zaradi česar se nadzorstvo ne izvaja, kar ugotavlja tudi GRECO.

Zaradi navedenega zakon določa računsko sodišče kot pristojno za nadzorstvo nad izvrševanjem določb zakona, ki ureja nekatera vprašanja financiranja in finančnega poslovanja strank. Nadzorstvo pa obsega le pristojnosti, ki jih določata ta zakon in zakon, ki ureja pristojnosti računskega sodišča, in so neposredno povezane s pristojnostmi računskega sodišča za opravljanje revizije pravilnosti poslovanja strank. Glede na dejstvo, da predlog zakona ureja tudi obveznost posredovanja letnega poročila AJPESU, določa tudi pristojnost AJPESA za nadzorstvo nad izpolnjevanjem te obveznosti strank ter opredeljuje, da Inšpektorat RS za notranje zadeve in AJPES izvršujeta nadzorstvo nad posameznimi določbami zakona kot prekrškovna organa.

K 15. in 16. členu:

Predlog zakona razdeljuje prekrške glede na njihovo težo, pri čemer za večino prekrškov bistveno povečuje višino globe tako za stranko kot tudi za njeno odgovorno osebo, kadar stori prekršek po tem zakonu, kar je v skladu s priporočili GRECA.

Manj hude prekrške strank predlog opredeljuje v novem 28.b členu ter glede na spremembe zakona določa tudi nove prekrške. Za te prekrške se zgornja meja globe za stranko zmanjšuje, saj gre za prekrške manjšega pomena, ali pa je hkrati z globo že predpisana tudi druga posledica (prvi odstavek 24.c člena).

Upoštevati je treba tudi, da se na podlagi določbe 28. člena Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 3/07 UPB 3, 17/08 in 108/09) stranki v postopku o prekršku obvezno tudi odvzame s prekrškom pridobljena premoženjska korist.

V novem 28.c členu so določeni tudi novi prekrški, ki jih s kršitvijo določb zakona lahko stori fizična oseba.

K 17. členu:

Glede na spremembo zakona je ustrezno opredeljena tudi kazenska določba, ki se nanaša na kršitve, ki jih storijo druge pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost. Pri tem so globe bistveno povečane, kar je tudi v skladu s priporočili GRECA.

K 18. členu:

Posebej je opredeljen prekršek, ki ga stori pravna oseba, ki krši določbo devetega odstavka 22. člena. Prekršek je opredeljen kot blažji prekršek.

K 19. členu:

Novi 31. b člen je potreben zaradi določitve ustrezne pravne podlage organom nadzora, da za kršitve, za katere je globa predpisana v razponu, lahko izrekajo globe tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. S takšno določbo je določena izjema od tretjega odstavka 52. člena Zakona o prekrških ter dano pooblastilo prekrškovnim organom, na podlagi katerega lahko v hitrem postopku izrečejo globo, višjo od določene spodnje meje, vendar največ do določene zgornje meje, ki je predpisana v posameznem členu. Do sedaj so lahko organi nadzora izrekli globo zgolj v višini najnižje predpisane globe za posamezni prekršek, kar je vodilo v nesorazmerje med težo prekrška in izrečeno globo, z določitvijo izjeme pa bodo lahko organi nadzora izrekli globe, ki bodo sorazmerne storjenemu oziroma opuščnemu ravnanju. Seveda pa bodo morali prekrškovni organi upoštevati tudi merila za izrekanje glob v razponu, ki so določena v 26. členu Zakona o prekrških.

Za odločanje o prekrških iz 4., 5., 6. in 7. točke prvega odstavka 28. člena, 28. c člena, 29. in 29. a člena predlog zakona določa pristojnost sodišča, saj je z vidika ustavnega položaja in funkcije računskega sodišča ter glede na zahtevnost in zamotanost postopka ugotavljanja prekrška in odgovornosti zanj primerneje, da o (s strani računskega sodišča) ugotovljenih nepravilnostih, ki jih je mogoče okvalificirati kot prekrške, neposredno odloča pristojno sodišče. Zaradi zagotovitve zakonitosti izvedbe financiranja strank pa je tudi primerno, da o tem odloča le eno sodišče – Okrajno sodišče v Ljubljani. Prav tako pa predlog zakona določa, da mora sodišče o izdaji pravnomočne odločbe, s katero je bila stranka spoznana za odgovorno za zgoraj navedene prekrške (razen za prekršek iz 28. c, 29. in 29. a člena tega zakona), nemudoma obvestiti pristojno delovno telo državnega zbora oziroma župana lokalne skupnosti.

K 19. členu:

Prehodna določba določa rok, v katerem mora pristojni minister uskladiti podzakonski predpis, s katerim podrobneje določi vsebino letnega poročila ter rok, v katerem mora Slovenski inštitut za revizijo uskladiti s spremembami zakona tudi ustrezen računovodski standard.

K 20. členu:

Za uveljavitev zakona ni potrebno daljše obdobje, zato bo zakon začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

Politična stranka (v nadaljnjem besedilu: stranka), je združenje državljanek in državljanov, ki uresničujejo svoje politične cilje, sprejete v programu stranke, z demokratičnim oblikovanjem politične volje državljanek in državljanov in s predlaganjem kandidatk oziroma kandidatov na volitvah v državni zbor, za predsednico oziroma predsednika republike ter v organe lokalnih skupnosti.

3. člen

V Republiki Sloveniji ne sme delovati stranka, ki ni registrirana v skladu z določbami tega zakona ali stranka, ki ima sedež v tujini.

Stranka ne sme delovati oziroma ustanavljati svojih organizacijskih oblik v gospodarskih družbah, v zavodih in drugih organizacijah ter v državnih organih.

Stranka ne sme delovati kot vojaško ali kot oboroženo združenje in je v ta namen ni dopustno ustanoviti.

6. člen

Članica oziroma član stranke lahko postane državljanica oziroma državljan, ki podpiše pristopno izjavo o članstvu v stranki, ob pogojih, ki jih določa ta zakon oziroma statut stranke.

V pristopni izjavi državljanica oziroma državljan navede svoje ime in priimek, rojstne podatke, stalno ali začasno prebivališče, funkcijo, poklic ter sedež zaposlitve oziroma druge podatke, če so določeni v statutu stranke.

Mladoletna oseba, ki je stara najmanj petnajst let, lahko postane članica oziroma član mladinske organizacije v stranki, s pisno privolitvijo svojega zakonitega zastopnika pa lahko postane članica oziroma član stranke.

Stranka mora imeti register članic oziroma članov stranke.

10. člen

Register strank (v nadaljnjem besedilu: register) vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: registrski organ), ki izda predpis o registru ter o obrazcu ustanovne izjave iz 5. člena tega zakona. Register je namenjen vpisu in javni objavi podatkov o pravno pomembnih dejstvih o strankah. Podatki se v registru vodijo in obdelujejo zaradi varnosti pravnega prometa.

Zahtevi za vpis v register je treba priložiti:

- 200 ustanovnih izjav,
- statut in program stranke,
- zapisnik ustanovnega zbora oziroma sestanka ali kongresa z navedbo izvoljenih organov stranke in funkcionarja, ki v skladu s statutom predstavlja oziroma zastopa stranko kot odgovorna oseba (v nadaljnjem besedilu: zastopnik stranke),
- grafično upodobitev znaka stranke (v barvni in črnobeli tehniki z legendo barv).

V registru se obdelujejo naslednji osebni podatki: osebno ime, EMŠO oziroma datum rojstva in spol, državljanstvo ter naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča zastopnika stranke, če v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča (registrska knjiga) in osebno ime, datum rojstva, državljanstvo in naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča ustanovitelja stranke (zbirka

listin). Za potrebe registra se osebni in drugi podatki zbirajo neposredno od stranke in iz že obstoječih zbirk podatkov ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

Podatki, vpisani v register, so javni in jih sme vsakdo pregledovati, prepisovati ali zahtevati njihov izpis.

Kdor v pravnem prometu vestno ravna in se pri tem zanese na podatke, vpisane v register iz prvega odstavka tega člena, ga ne prizadenejo škodljive pravne posledice. Nihče se ne more sklicevati na to, da ni poznal vpisanih podatkov, razen če zakon določa drugače.

Ne glede na določbo četrtega odstavka tega člena za osebne podatke v zbirki listin veljajo določbe predpisov, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

11. člen

Registrski organ označi zahtevo stranke za vpis v register z navedbo ure in datuma sprejema zahteve.

Če stranka pošlje zahtevo iz prejšnjega odstavka po pošti, priporočeno ali brzojavno, se dan in ura oddaje zahteve na pošto štejeta za dan in uro sprejema zahteve.

Če je zahteva stranke za vpis v register pomanjkljiva, pošlje registrski organ v desetih dneh stranki zahtevo za dopolnitev vloge. Če stranka vloge ne dopolni v roku, ki ne sme biti krajši od 30 in ne daljši od 60 dni od sprejema zahteve za dopolnitev, se šteje, da je umaknila vlogo za vpis stranke v register.

Kadar je odločitev registrskega organa o registraciji odvisna od rešitve predhodnega vprašanja, ki je med udeleženci v postopku sporno, registrski organ postopek registracije stranke prekine in napoti udeleženca v postopku, ki ugovarja registraciji, da v primernem roku začne pravdni oziroma drug ustrezen postopek za odločitev o predhodnem vprašanju.

17. člen

Registrski organ izbriše stranko iz registra:

- če tako odloči ustavno sodišče s svojo odločbo;
- če sodišče v celoti odpravi odločbo o vpisu stranke v register.

O izbrisu iz prejšnjega odstavka registrski organ obvesti stranko.

Registrski organ začne postopek za izbris stranke iz registra:

1. na zahtevo stranke;
2. če ugotovi, da je bil vpis stranke v register opravljen na podlagi neresničnih podatkov;
3. če ugotovi, da stranka dvakrat zaporedoma ne sodeluje na volitvah v državni zbor ali v organe lokalne skupnosti.

O prenehanju stranke mora zastopnik stranke obvestiti registrski organ v roku 30 dni po sprejeti odločitvi o prenehanju stranke ter zahtevati izbris stranke iz registra. Vlogi za izbris mora priložiti odločitev stranke o prenehanju in poročilo o ureditvi njenih premoženjskopравnih razmerij ob prenehanju. Iz poročila mora biti razvidno, da je stranka s proračunskimi sredstvi ravnala skladno z določbo drugega odstavka 18. člena tega zakona.

Registrski organ odloči o izbrisu stranke iz registra v primerih iz tretjega odstavka tega člena z odločbo. Stranko se iz registra izbriše, ko postane odločba pravnomočna.

Stranka, ki je zaradi spojitve, pripojitve ali združitve prenehala, se iz registra izbriše na podlagi odločbe o registraciji nove stranke oziroma odločbe o registraciji pripojitve stranke.

Na podlagi pravnomočne odločbe sodišča registrski organ v primerih iz 16. člena tega zakona izbriše iz registra ime stranke, del imena, skrajšano ime, kratico oziroma znak stranke.

Izbris stranke iz prvega odstavka tega člena iz registra in izrek odločbe o izbrisu stranke iz petega odstavka tega člena ter izbris imena, dela imena, skrajšanega imena, kratice ali znaka stranke iz prejšnjega odstavka se objavijo v Uradnem listu Republike Slovenije.

18. člen

Za vpis in izbris stranke iz registra se uporabljajo določbe zakona o splošnem upravnem postopku, če ta zakon ne določa drugače.

Premoženje oziroma sredstva stranke, ki jih je stranka pridobila iz proračuna, se v primeru izbrisa stranke iz registra, razen iz razlogov iz prvega odstavka 14. člena tega zakona, vplačajo v proračun. V primeru izbrisa stranke iz razlogov prve alineje prvega odstavka ter 2. in 3. točke drugega odstavka 17. člena tega zakona se premoženje in sredstva vplačajo v proračun z dnem izbrisa stranke iz registra.

Obseg sredstev oziroma premoženja iz prejšnjega odstavka, razen v primeru iz četrtega odstavka 17. člena tega zakona, ugotovi ter v korist proračuna izterja organ, določen s predpisi o davčni službi. Zastopnik stranke je dolžan temu organu v postopku dati vse potrebne podatke.

19. člen

Stranka ima statut in program.

Statut stranke mora določiti:

1. ime, skrajšano ime, kratico imena, znak in sedež stranke (izbrani kraj poslovanja stranke);
2. notranjo oziroma teritorialno organiziranost stranke;
3. pravice in dolžnosti članice oziroma člana stranke;
4. postopek in organ, ki določa kandidatke oziroma kandidate za volitve v državni zbor in za predsednico oziroma predsednika republike ter kandidatke oziroma kandidate za volitve v organe lokalnih skupnosti;
5. način zagotavljanja enakih možnosti obeh spolov pri določanju kandidat in kandidatov za volitve iz 4. točke tega člena;
6. postopek odločanja o prenehanju stranke oziroma postopek odločanja o spojitvi, pripojitvi ali razdružitvi stranke ter o nasledstvu stranke;
7. postopek in organ stranke, ki ureja premoženjskopravna razmerja stranke v primeru izbrisa stranke iz registra;
8. odgovornost za materialno in finančno poslovanje stranke;
9. mandatno dobo članov organov stranke;
10. postopek sprejemanja in spreminjanja statuta oziroma programa stranke.

21. člen

Stranka pridobiva sredstva iz:

1. članarine;
2. prispevkov zasebnikov, pravnih in fizičnih oseb;
3. prihodkov od premoženja;
4. daril;
5. volil;
6. proračuna;
7. dobička iz dohodka podjetja katerega lastnik je.

Podjetje iz 7. točke prejšnjega odstavka sme opravljati le kulturno oziroma založniško

dejavnost.

Letni prihodki stranke iz 3. in 7. točke prvega odstavka tega člena ne smejo presegati 20% od zneska vseh letnih prihodkov stranke.

Presežek prihodkov stranke iz 3. in 7. točke prvega odstavka mora stranka, v 30 dneh po sprejemu finančnega poročila o poslovanju stranke za preteklo leto, nameniti v dobrodelne namene ter o tem obvestiti državni zbor. Obvestilo se objavi v glasilu državnega zbora.

Mladinska organizacija iz tretjega odstavka 6. člena tega zakona, ki ima status izvajalca programa nacionalnih mladinskih organizacij, lahko pridobiva sredstva za sofinanciranje programov in delovanja mladinskih organizacij.

Prepovedano je pridobivanje sredstev stranke iz prispevkov tujih zasebnikov, fizičnih in pravnih oseb, iz prihodkov od premoženja stranke iz tujine, iz volil in daril iz tujine oziroma vsakršno drugo pridobivanje sredstev ali opravljanje storitev za stranko iz tujine.

Prepoved iz prejšnjega odstavka tega člena se ne nanaša na članarine in prispevke, ki jih stranka pridobiva od svojih članov.

22. člen

Pravne in fizične osebe ter zasebniki lahko prispevajo prispevke za stranko. Prispevek za stranko je po tem zakonu tudi vsaka brezplačna storitev za stranko oziroma opravljanje storitev za stranko ali prodaja izdelkov stranki pod pogoji, ki stranko postavljajo v bolj ugoden položaj kot druge koristnike storitev pravnih in fizičnih oseb ter zasebnikov oziroma, kot kupce izdelkov teh oseb.

Pravna oseba ali zasebnik, ki opravi storitev za stranko ali ji proda izdelek, mora stranki izstaviti račun, ne glede na to, kdo je plačnik storitve ali izdelka oziroma ne glede na to, da je storitev opravljena ali izdelek dan brezplačno.

Prispevki iz prvega odstavka tega člena ne smejo v skupnem znesku v enem letu presegati desetkratne povprečne mesečne plače na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za preteklo leto.

Če prispevki iz prvega odstavka tega člena v skupnem znesku za leto, za katero se dela poročilo o finančnem poslovanju stranke, presegajo trikratno povprečno mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za preteklo leto, morajo biti v poročilu navedeni podatki o firmi in sedežu pravne osebe oziroma ime, priimek in naslov fizične osebe oziroma zasebnika in naziv njegove firme ter višina skupnega letnega prispevka, ki ga je zasebnik oziroma pravna ali fizična oseba prispevala.

24. člen

Stranke morajo državnemu zboru do 30. aprila tekočega leta predložiti letno poročilo o poslovanju stranke za preteklo leto, ki mora vsebovati vse prihodke in odhodke stranke ter zlasti vire prihodkov stranke v skladu z računovodskimi predpisi. V tem poročilu morajo biti posebej prikazani podatki iz četrtega odstavka 22. člena tega zakona in podatki o stroških volitev in referendumov. V poročilu mora biti navedeno tudi premoženje stranke in posebej morajo biti opisane vse spremembe premoženja, vključno z navedbo virov sredstev za povečanje premoženja, v kolikor to povečanje presega skupni znesek petih povprečnih bruto plač na delavko oziroma delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike

Slovenije v letu, za katerega se piše poročilo. Pred oddajo poročila državnemu zboru mora poročilo pregledati in oceniti Računsko sodišče Republike Slovenije; zapis o pregledu pa se kot priloga priloži poročilu. Stranka je dolžna računskemu sodišču predložiti letno poročilo v pregled najkasneje do 31. marca tekočega leta.

Predsednik državnega zbora lahko zahteva dopolnitev poročila iz prejšnjega odstavka, če ni sestavljeno v skladu z določbo tega člena in določi tudi rok, v katerem mora le-to biti dopolnjeno.

Stranka, ki je v preteklem letu prejela sredstva iz državnega proračuna, proračuna lokalnih skupnosti ali prispevke, določene v četrtem odstavku 22. člena tega zakona, je dolžna skrajšano letno poročilo objaviti v Uradnem listu Republike Slovenije najkasneje do 31. maja tekočega leta.

Stranki, ki ne izpolni obveznosti iz prvega in tretjega odstavka tega člena, se financiranje iz državnega proračuna oziroma proračuna lokalne skupnosti ustavi, dokler ne izpolni obveznosti. O začasni ustavitvi financiranja odloči pristojno delovno telo državnega zbora oziroma župan lokalne skupnosti.

Minister, pristojen za finance, izda podzakonski akt, s katerim podrobneje določi vsebino letnega poročila in skrajšanega letnega poročila strank.

25. člen

Državni organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti, pravne osebe javnega prava, humanitarne organizacije, verske skupnosti, javna podjetja, kot jih določa zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov, gospodarske družbe, v katerih ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25% delež v kapitalu, in družbe, v katerih imajo te družbe večinski delež, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja gospodarske družbe, ne smejo financirati strank.

27. člen

Nadzorstvo nad izvrševanjem določb tega zakona, katerih kršitve so s tem zakonom določene kot prekrški, izvaja Inšpektorat Republike Slovenije, pristojen za notranje zadeve, razen nad izvrševanjem določb 18., 21., 22., 24. in 25. člena tega zakona, nad katerimi izvaja nadzorstvo ministrstvo, pristojno za finance.

28. člen

Z globo od 4.150 do 20.850 eurov se kaznuje za prekršek stranka:

1. ki deluje, v smislu 1. člena tega zakona in ima sedež v tujini (prvi odstavek 3. člena);
2. ki ustanovi svoje organizacijske oblike v gospodarskih družbah, v zavodih in v drugih organizacijah ter v državnih organih (drugi odstavek 3. člena);
3. ki deluje kot vojaško ali kot oboroženo združenje (tretji odstavek 3. člena);
4. ki v stranko včlani mladoletnika, ki ni star najmanj 15 let, brez privolitve njegovega zakonitega zastopnika (tretji odstavek 6. člena);
5. ki v nasprotju z določbo 7. člena tega zakona včlani tujca v stranko;
6. ki v pravnem prometu ne uporablja le svojega registriranega imena, skrajšanega imena, kratice imena in znaka (tretji odstavek 8. člena);
7. ki v predvolilni kampanji in v kandidacijskem postopku ne uporablja le svojega registriranega imena, kratice imena in znaka (šesti odstavek 8. člena);
8. ki ne vloži pravočasno zahteve za vpis v register glede na spremembe statusa iz prvega odstavka 14. člena tega zakona ali če v določenem roku ne poda zahteve za vpis sprememb iz 15. člena tega zakona v register;
9. ki v tridesetih dneh po sprejemu finančnega poročila o poslovanju stranke za preteklo leto,

ne nameni presežka prihodkov stranke v dobrodelne namene ter o tem ne obvesti državnega zbora (četrti odstavek 21. člena);

10. ki pridobi sredstva ali drugo premoženjsko korist iz nedovoljenih virov (21. in 25. člen);

11. ki v določenem roku ne izpolni obveznosti iz prvega in tretjega odstavka 24. člena tega zakona;

12. če pridobi od iste pravne ali fizične osebe ter zasebnika v enem letu sredstva v višini, ki presegajo desetkratno povprečno mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije za preteklo leto (tretji odstavek 22. člena).

Z globo od 350 do 850 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba stranke, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

29. člen

Z globo od 4.150 do 20.850 eurov se kaznujejo za prekršek pravna oseba javnega prava, humanitarna organizacija, verska skupnost, javno podjetje, kot ga določa zakon, ki ureja preglednost finančnih odnosov, gospodarska družba, v kateri ima država ali samoupravna lokalna skupnost več kot 25% delež v kapitalu, in njene odvisne družbe, če financirajo stranko (25. člen).

Z globo od 400 do 600 eurov se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pravne osebe in odgovorna oseba v državnem organu ali v samoupravni lokalni skupnosti, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI. PRILOGE

/